

י"א טבת	כניסת	יציאת
ה'תשפ"ה	שבת	שבת
ירושלים	16: 14	17: 32
ת"א	16: 35	17: 34
חיפה	16: 22	17: 31
באר שבע	16: 36	17: 35

אילו של יצחק

פרשת "ויחי"

פרשת ויחי הנועלת את חומש בראשית, עוסקת באחרית ימיו של יעקב, ובהכנות שעשה טרם עזבו את העולם החולף.

"וַיִּקְרְבוּ יָמֵי-יִשְׂרָאֵל, לָמוֹת, וַיִּקְרָא לְבָנָו לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם-נָא מִצְאֲתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ, שִׁים-נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי; וְעָשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד וָאֱמֶת, אֶל-נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרָיִם." (מ"ז, כ"ט)

שואל **הזוהר הקדוש**: מהו ויקרבו ימי ישראל למוות? ימי, משמע לשון רבים, וכי כמה ימים האדם מת, הלא ביום אחד וברגע אחד אדם מת, והיה צריך להיכתב ויקרב יום ישראל למוות?! אלא מסביר הזוהר, כשרוצה הקב"ה לאסוף אליו את רוח האדם, כל אותם הימים שהתקיים האדם עלי אדמות, קרבים לפני הקב"ה ונכנסים בחשבון.

וכתוב בספר קהלת יעקב, "שהימים בעושה בהם המצות נתקן ניצוץ אחד... והיום שאין עושה בו מצוה נשאר פגום...", לכן אשרי חלקו של האדם, שכל ימיו קרבים לפני המלך, ולא נדחה אף אחד מהם, ולפיכך נאמרה לגבי הצדיקים לשון קירוב, לפי שמתקרבים ימיהם לפני המלך. וזו כוונת הפסוק ויקרבו ימי ישראל למוות, לשון רבים, שאין מדברים כאן על יום המיתה, אלא על קירבת הימים לפני הקב"ה לחשבון.

שבע עשרה שנה לאחר שהגיע יעקב למצרים, קיבל יוסף הודעה שאביו חולה. יוסף ממחר אל אביו עם שני בניו, מתייצב למרגלות מיטתו, ויעקב מברך אותו ואת בניו בברכה מיוחדת:

"וַיִּבְרַךְ אֶת-יוֹסֵף, וַיֹּאמֶר: הָאֱלֹקִים אֲשֶׁר הִתְחַלְכוּ אֲבֹתִי לִפְנֵי, אַבְרָהָם וְיִצְחָק--הָאֱלֹקִים הִרְעָה אֹתִי, מְעוּדֵי עַד-הַיּוֹם הַזֶּה. הַמְלֶאֶךְ הַגּוֹאֵל אֹתִי מִכָּל-רָע, יִבְרַךְ אֶת-הַנְּעָרִים, וַיִּקְרָא בְהֶם שְׁמִי, וְשֵׁם אֲבֹתִי אַבְרָהָם וְיִצְחָק; וַיִּדְגּוּ לָרֶב, בְּקֶרֶב הָאָרֶץ." (מ"ח, ט"ו-ט"ז)

הגאון **מפניבז'** ז"ע, היה תמיד משדל ואומר בדרשותיו: "הילדים הם העיקר, הדור הצעיר הוא תקוות עתידנו!"
באותה הדרשה הצביע על הפסוק הנ"ל ושאל: כתוב, "ויברך את יוסף, ויאמר: האלוקים אשר התהלכו אבותי לפניו וכו' המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים", ולכאורה אינו מובן, פתח ברצונו לתת ברכה ליוסף וסיים המלאך הגואל... יברך את הנערים? היכן כאן בדיוק הברכה ליוסף עצמו? אלא, הסביר בהתרגשות, "הברכה הטובה ביותר בשביל אב יהודי היא כשבניו מבורכים!"

בסיום הברכה, מסכם יעקב ואומר:

"וַיִּבְרָכֵם בְּיוֹם הַהוּא, לֵאמֹר, בָּךְ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר, יִשְׁמַךְ אֱלֹקִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה;" (מח, כ')

וכתב רש"י: **בך יברך ישראל** - הבא לברך את בניו, יברכם בברכתם ויאמר איש לבנו "ישימך אלוהים כאפרים וכמנשה": ומפרש **התרגום היונתן**, שביום הברית יברכו את הילד לאמר: "יִשְׁמַךְ אֱלֹקִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה".

ויש לשאול: מדוע דווקא אפרים ומנשה? הלא "אפרים, ומנשה--כראובן ושמעון, ויהי-ל". למה כל המברך את בנו יברך אותו שיהיה כמוהם דווקא, ולא בשאר השבטים או האבות הקדושים?
ומסבירים חז"ל: הרי ידוע שאפרים ישב אצל יעקב אבינו ולמד תורה. מנשה, לעומתו, עזר ליוסף בניהול המדינה במצרים, כך כתוב בסוף הפרשה: "גם, בְּנֵי מִכְיָר בֶּן-מְנַשֶּׁה--יָלְדוּ, עַל-בְּרַכִּי יוֹסֵף." - הרי שמנשה וזרעו היו החניכים של יוסף בהנהגת המדינה.

ואמר **הרב אברהם שמואל בנימין סופר** נודע בכינויו "**הכתב סופר**" על שם חיבוריו: ביום הברית, כשאנינו יודעים איך יגדל הרך הנולד, מברכים אותו "ישימך אלקים כאפרים", כלומר שתהיה בן תורה, זו העדיפות הראשונה שלנו. ואם לא בן תורה, שתהיה "כמנשה" - עסקן - תעזור בניהול המדינה!

הרב **ראובן קרלנשטין זצ"ל** תרץ על הקושיה הנ"ל, שהנה המשג "ירידת הדורות" מוכר וידוע, ולצערנו, "ירידת הדורות" הוא תהליך הנמשך לאורך כל הדורות. אולם הפעם היחידה בהיסטוריה שלא היתה ירידת הדורות, היתה עם אפרים ומנשה, כשיעקב הגיע למצרים ואמר ליוסף: "וְעָתָה שְׁנֵי-בְנֵיךָ הַנּוֹלָדִים לָךְ בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם, עַד-בָּאִי אֵלֶיךָ מִצְרָיִם--לִי-הֵם: אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה--כְּרָאוּבֵן וְשָׁמְעוֹן, וְהִיוּ-לִי." והלא אפרים ומנשה היו כבר דור שלישי, ואיך משהו אותם יעקב לראובן ושמעון?!

אלא שיעקב מתכוון בזה, שהם הועלו לדרגתם של השבטים!

זו, אם כן, משמעותה של הברכה שאנו מברכים את בנינו: "יִשְׁמַךְ אֱלֹקִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה". - שגם אצלם לא יתקיים המושג "ירידת הדורות" כפי שהיה אצל אפרים ומנשה.

הסבר נוסף מדוע מברכים את הבנים שיהיו דוקא כאפרים וכמנשה: ראובן, שמעון ושאר השבטים גדלו בבית יעקב אבינו בארץ ישראל, אבל אפרים ומנשה גדלו וגרו בערוות הארץ - מצרים, ולא עוד אלא שהיו קשורים לבית המלכות, ועם כל זאת נשארו בצדקותם.

גם אנו כיום גדלים ומגדלים ילדים, לעתים במצב דומה למצבם של אפרים ומנשה, ולכן, צריכים אנו ברכה מיוחדת "יִשְׁמַךְ אֱלֹקִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה" בכדי **שהיו הבנים צדיקים, ולא יושפעו מרוחות רעות** המנשבות בחוץ.

מאז בריאת העולם, היה ברור שרק אחד שורד: שני אחים נולדו, קין והבל, אבל קין רצח את הבל. אחר כך נולדו לאברהם שני בנים, יצחק וישמעאל, אבל רק יצחק המשיך וישמעאל גורש. ליצחק נולדו יעקב ועשיו, ושוב - אחד צדיק ואחד רשע, אחד יורש את הבכורה ואחד לא. לכן הבנים של יעקב אבינו כבר חשבו שזה חוק טבע. הם שנאו את יוסף, קינאו בו, וחשבו שהוא יהיה היחיד שייבחר להמשיך את דרכו של יעקב.

אחרי כל המריבות, מציע יוסף בפרשת השבוע מודל מהפכני: אחדות. כולם ינצחו, ביחד. אין צורך לזרוק אחים לבור, כי 12 שבטים מגוונים ימשיכו את דרכו של יעקב אבינו, בהרמוניה. זה אפשרי.

איפה אפשר לראות זאת? אצל הבנים של יוסף, אפרים ומנשה. כשיעקב אבינו מברך אותם הוא משכל את ידיו, ומקדים את הצעיר לבכור. באופן מפתיע, לא שמענו על קנאה או מריבה ביניהם. הם למדו מיוסף שאפשר לוותר, אפשר לפרגן, לא צריך להיות קטנוניים.

לכן עד היום הורים מברכים את ילדיהם בערב שבת ואומרים:

"יִשְׁמַךְ אֱלֹקִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה."
אחים שמתנהגים ככה משמחים את הוריהם, ומשמחים את הקדוש ברוך הוא, ומאפשרים לעם ישראל להמשיך ולהתקדם.

ואמר **רבי יחזקאל מקוזמיר** זיע"א: לא אמר בכס אלא **"בך"** - כאיש אחד, שבאחדות יבורך ישראל.

"וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל-יוֹסֵף, ... וְאֲנִי נָתַתִּי לָךְ, שְׁכֵם אֶחָד--עַל-אֲחִיךָ: אֲשֶׁר לִקְחָתִי מִיַּד הָאֱמֹרִי, בְּחֶרֶב וּבְקִשְׁתִּי." (מח, כא-כב)

מפרש רש"י - **"אשר לקחתי מיד האמורי"** - מיד עשו שעשה מעשה אמורי **"בחרבי ובקשתי"** - היא חכמתו ותפלתו.

לימוד גדול מלמדנו כאן רש"י הקדוש: כאשר יעקב אמר ליוסף שהוא לקח את הבכורה מיד עשיו הוא משתמש בביטוי 'בחרבי ובקשתי' כאשר למעשה כוונתו אינה לחרב וקשת כפשוטו, אלא לחכמה ותפילה, כי אצל יהודים מאמינים התפילות היא החרב והקשת האמיתיים. רק בכוח התפילה לה' פועלים וזוכים לכל דבר!

ואמר הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל: למה הזכיר כאן רש"י 'חכמתי', מה שלא הזכיר בגמרא ובמדרשים? אלא רש"י בא ללמד, שנדרשת חכמה מיוחדת לדעת על מה להתפלל, ולא להיות כבן המלך שגורש מארמון אביו ובעת רצון ביקש מהמלך מגפיים, ולא ביקש לשוב לארמון.
ולמען נוכל לצעוד לאורם של דברי רש"י אלו, נציג את הסיפור שלפנינו, ממנו נתחזק באמונה בכוחה של תפילה, לחולל ישועות ולפעול כל טוב.

בימי בחרותו של מרן הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל אירע פעם שהוא נפל למשכב, ובאמצע הלילה הוחמר מצבו והבהילו אותו לבית החולים במצב של סכנת חיים. בבוקר, מיד לאחר תפילת ותיקין, הגיע המקובל הגאון רבי אפרים כהן זצ"ל לבקרו בבית החולים ולדרוש בשלומו. בני המשפחה התפלאו ושאל אותו כיצד נודע לו שהבחור מאושפז בבית החולים, והוא סיפר להם שמרן הבן איש חי זצ"ל הופיע בלילה בחלומו ואמר לו: "הבחור יהודה צדקה זככנה! קום קרא אל ה' אלקיך!". ואכן הוא, תפילתו נענתה וכעבור זמן קצר יצא הבחור מכלל סכנה ושב לביתו.

כשיסיירו עובדה זו לפני המשגיח של ישיבת ליקווד, הגאון רבי נתן וואכספויגל זצ"ל הוא התפעל מאד ואמר: 'צאו וראו מהו גודל כח התפילה של אדם חי! הרי הבן איש חי זצ"ל, עם כל גדלותו העצומה, לא היה יכול לפעול את הישועה בשמים, והוא היה צריך לבוא אל אדם שעדיין בעולם הזה שדווקא הוא יתפלל! כי רק בכח התפילה פועלים את הישועה!'

וסיפרה פעם בתו של החפץ חיים על אמו של החפץ חיים, וכה היו דבריה: סבתי לא היתה בעלת ניסים, מחוללת נפלאות מפורסמת וכיוצא בזה, אבל זוכרת אני שבשלהי ימיה כאשר נתפרסם כבר שמעו של בנה בכל רחבי עולם היהודי, נגשו אליה כמה ממקורביו של החפץ חיים ובקשו לשאול את אמו של גדול הדור במה זכתה לכן שיאיר את עיני העולם.

היא שלא תלתה זכות זו במעשיה, השיבה להם כי אל להם להפנות שאלה זו אליה, שכן לא זכור לה דבר מיוחד שאותו יכולה היא לשייך לכך שיוצא חלציה יגדל לתלמיד חכם עצום.

הנוכחים ניצלו את ההזדמנות ושבּו והפצירו בה, שמא בכל זאת תזכר באיזה מעשה קטן שאינה מייחסת לו חשיבות, אך יש בו כדי להאיר את התעלומה...

– לא לא, אינני זוכרת – השיבה. אבל אם אתם שואלים אני יכולה לומר לכם דבר פשוט אחד שאירע עמי; לפני חתונתי בקשה אימי המנוחה לשוחח עמי דקות מספר וכה היו דבריה, בתי הקשיבי לדברי, אנו מצווים לגדל את בנינו לתורה וליראת שמים, על כך אני מבקשת ממך דבר אחד, בכל עת פנויה טלי סידור זה לידך והעיתרי תפילה לפני בורא העולם, שתזכי לגדל את ילדיך לתורה וליראת שמים ואל תשכחי להוֹזיל דמעות בעת תפילתך. בסיום דבריה העניקה לי סידור ובו תפילות וספר תהילים, זה כל מה שעשיתי – סינימה בתמימות אמו של החפץ חיים.

בכל פעם שסיימתי את עבודות הבית או אף כאשר הנחתי סיר תפוחי אדמה על האש, והמתנתי כמה דקות לסיום הבישול, הייתי נוטלת את הסידור שקבלתי מאימי ע"ה, ובוכה בדמעות שליש לרבשי"ע שיחון את עיניו של ישראלקיה שלי, ואזכה לגדלו לתלמיד חכם וירא שמים.

וכפי שהתבטא לא אחת מרן הגרא"מ שך זצ"ל, שכדי שספריו של האדם יתקבלו כפי שזכה החפץ חיים, יש צורך בזכות מיוחדת ואין לדעת מה היא, לפעמים זוהי זכות דמעותיה ורוב תפילותיה של אמו...

"וַיִּקְרָא יַעֲקֹב, אֶל-בָּנָיו; וַיֹּאמֶר, הֲאֶסְפֹּף וְאֶגִּידָה לָכֶם, אֶת אֲשֶׁר-יִקְרָא אֲתֶכֶם, בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים." (מט, א')

ומסביר השל"ה הקדוש – ביקש יעקב לגלות את הדרך לקץ הגלות, אמר להם "האספוף" כי אי אפשר לקץ שיבוא כשיש ביניכם שנאת חנם, אלא אתם צריכים להיות כולכם באסיפה אחת באגודה אחת!

ובשם הרה"ק **מקוצק** ז"ע נאמר: "האספוף ואגידה לכם" – כלומר כאשר כל אחד יהיה בעצמו כאין וכאפס בבחינת "האספוף", אז "ואגידה לכם" – תזכר להיות מאוגדים ומאוחדים, וזה יביא "את אשר יקרא אתכם באחרית הימים" – לבליאת משיח צדקנו.

אם כן, השעות האחרונות של יעקב אבינו בעולם, הוקדשו כדי לברך את בניו. בזה אחר זה נקראו הילדים אל מיטת האב וקיבלו את ברכתו.

"יִשְׁשַׁכָּר, חֲמֹר גֵּרָם--רִבְצָן, בֵּין הַמְּשִׁפְתִּים. וַיִּרָא מִנְּחָה כִּי טוֹב, וְאֶת-הָאָרֶץ כִּי נַעֲמָה; וַיֵּט שְׁכָמוֹ לְסֹבֵל, וַיְהִי לָמָס-עֹבֵד." (מ"ט, י"ד-ט"ו)

רש"י מסביר, שיעקב המשיל את יששכר **לחמור בעל עצמות** חזקות, לפי שהוא **סובל** ונושא **עול תורה כחמור חזק שמטעינין אותו משה כבד המהלך ביום ובלילה ואין לו לינה בבית** - וכשהוא רוצה לנוח רובץ בין התחומין - בין הגבולות על אם הדרך, בתחומי העיירות שהולך שם פרקמטי - כך תהיה גם דרכם של חכמי שבט יששכר, העוסקים בתורה ללא הפסק.

"וירא מנוחה כי טוב" – מנוחה האמורה כאן פירושה נחלה; לפי שראו יששכר שנפל לחלקו ארץ **מבורכת וטובה** הראויה להוציא **פירות יו"ט שכמו לסבול** – היטה שכמו להעלות עליו **עול** תלמוד **תורה**, לפי שראה שנחלתו מבורכת ודעתו מיושבת עליו ללא טרדות. **"ויהי" – לכל אחיו ישראל "למס עובד"** – העמיד עצמו לשעבוד עבודה לכלל ישראל **לפסוק להם הוראות של תורה וסדרי עיבורין שנא'** (דברי הימים א' יב) **ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל ... מאתים ראשי סנהדראות העמיד** שבט יששכר מתוכו **וכל אחיהם בני ישראל היו מסכימים לדבריהם על פיהם**, וזהו למס עובד, שיהיו צורכי הרבים מוטלים עליהם. (רש"י כפשוטו)

כל אדם צריך לעמול בעולם הזה. אך יש לאדם אפשרות לבחור באיזה עמל להשקיע, ובאיזה מסלול ללכת בו. רוב העולם מתפתים ואינם עומדים בניסיון ומשקיעים את עצמם בעול דרך ארץ, במטרה להרוויח ולבסוף מפסידים מכאן ומכאן, אך האדם הנלבב יודע להשקיע את עצמו בעול תורה, וזוכה למה שאמרו חז"ל: "כל המקבל עליו עול תורה, מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ". והנה יששכר זכה לעושר גדול "וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה", וידע שהוא חייב לעמול או בארץ או בתורה, ואפילו שהיתה פתו גדולה ויכול היה להרוויח הרבה, "ויט שכמו לסבול", העדיף את העמל והסבל בתורה מאשר בדברים בטלים. העדיף להיות למס עובד, לפסוק הוראות לעם ישראל, וזו המנוחה האמיתית.

רבי יהושע שקלאר זצ"ל, מתלמידי החכמים שהיו בבני ברק, היה בן כיתתו של **מרן רבי חיים קנייבסקי זצ"ל**, הם למדו יחד בשנות הישיבה בפתח תקוה בישיבת לומז'א.

וכך הוא סיפר: "בתור יבחור צעיר, אני זוכר את רבי חיים, הוא היה כמו בחור רגיל, הוא היה אוכל כשאוכלו וישן בלילה כשישנו, אבל דבר אחד בלט בו: הוא היה שומר על הזמן!"

כבחור, הוא היה חוזר לנו על דברי אביו **מרן הסטייפלר ז"ע** שהדריך אותו בטרם עלה לישיבה י"א להרוג את הזמן, כלומר לחוס על הזמן ולשמור אותו ולא לבזבז אותו על סתם דברים ושטויות.

ואכן, הוא היה מייקר את הזמן, היה לומד בכל הסדר מתחילתו ועד סופו, וגם בזמנו הפנוי שבין הסדרים, כשהיה בכוחו ולא היה עייף, למד בשקידה. וממשיך ומספר רבי יהושע: "אחרי שנישאתי והנה מתפרסם על רבי חיים שיודע את כל התורה כולה, בבלי וירושלמי בעיון עם שאר המדרשים, והדבר היה לפלא בעיני. לא הבנו מאיפה הוא הספיק ללמוד את כל זה, אך מכאן ראינו דבר אחד: מי שמייקר את הזמן ומנצל אותו, מוצא זמן ומספיק ללמוד את הכל."

ויש לדעת, כי כדי להשיג את סגולותיה ומעלותיה של התורה, צריך האדם ללומדה ולהתייגע בה, כעסק של אדם שהוא עמל בו כדי שיצליח, וכפי שקבע **החזו"א**: "כל סגולות לימוד התורה נאמר על עמלה". ומלימודו בתורה, מקבל האדם כוחות בלתי טבעיים מכוח קדושתה - וזה היה כוח הצדיקים שחוללו אותות ומופתים להטיב על ידם לישראל.

הגר"צ מרקוביץ הסביר, שדימויו של יששכר לחמור דוקא, הוא לאור ההבדל שבין דרך מנוחת החמור לבין דרך מנוחתו של הסוס. כאשר הסוס שב מיום עבודה מפרך ורוצים לית לו חופש ומנוחה צריכים להסיר ממנו את העול הקשור עליו ואז הוא רץ ומתגלגל לו להנאתו. לעומתו, החמור, די לו אם נותנים לו פינה שקטה שם הוא רובץ לנוח עם כל העול והמשא שעליו.

שבט יששכר ידוע כשבט של לומדי תורה. אחת הבחינות לבן תורה אמת היא עת המנוחה שלו. אם בשעה או בתקופה המיועדת לו למנוחה, הוא עדיין עומד עם עול התורה והיראה בשלימות, הרי זה סימן להיותו בן תורה אמת.

עוד מסופר: מעשה בגאון הקדוש **רבי יצחק חי טייב זצ"ל** אשר עבר ברחוב, וראה את שכנתו, אשת הגביר יעקב סלויירה אחד מעשירי הקהילה, בוכה בכי תמרורים. תמה ושאל לסיבת בכיה. ענתה במר נפשה כי עקרה היא, וכבר עברו שנים רבות מנישואיה, ועתה מבקש בעלה לשאת אשה נוספת עליה, אולי יבנה ממנה. והיא צר לה ומר לה, להכניס צרתה לביתה.

נכמרו רחמי הרב, ומועקתה של האשה הבוכיה נגעה עד מאוד ללבו הרחום. פנה ואמר לה: "אל תיראי, אמרי לבעלך כי ימתין עוד שנה אחת, והריני מבטיחך כי לתקופת השנה תחבקי בן זכר!"

אורו עיניה ויבשו דמעותיה. מיהרה לבשר לבעלה, וכיון שמאמין היה באמונת חכמים, והכיר גודל קדושתו של רבי יצחק חי, ניאאות להמתין למילוי ברכת הצדיק.

מה ראה היתה השמחה כשהתקיימה הברכה ונולד הבן, אחר שנים כה רבות של ציפיה ויאוש. נאספו ובאו כל הקהל לסעודת הברית, ובראשם רב העיר הנערץ **רבי ישועה בסיס זצ"ל**. גם שליח הצדקה מארץ ישראל, השד"ר **הגאון רבי משה סוזין זצ"ל**, שלימים התמנה לראשון לציון, הוזמן לשמחה. הכל ערוך ומוכן היה לסעודה, אך המסובים יושבים וממתנים. משנתאחרה השעה והסעודה התעכבה, שאל רבי משה סוזין "למי מחכים?". "לרבי יצחק חי", היתה התשובה. תהה: "רבי ישועה כאן, כולם פה, מי הוא אותו רבי יצחק חי שהכל ממתינים לבואו?"

לפתע נכרה תכונה. הכל קמו ביראת כבוד. אדם בבגדים בלואים וסנדלים מטולאים נכנס. רמז רבי ישועה בסיס לשד"ר שיצטופף ויפנה מקום. רבי יצחק חי התיישב, ברך, וטעם כוסית "לחיים". אחר התנמנם מעט ברוב עייפותו מעמל התורה, והכל עוטרם אותו וממתנים ביראת כבוד. נעלו שהיתה מלוכלכת באבק דרכים, נגעה בשולי המפה המקושטת מסיבב לשולחן גדוש המאכלים.

תמה השד"ר, והורע בעיניו. ומאחר ולא ידע ולא הכיר את עוצם קדושתו של הרב, גחן ופשט ידיו לדחות רגלי הרב ארצה.

מיהר רבי ישועה ולפת ידי השד"ר בבהילות, לבל יהיו לגעת ברגלי הצדיק, פן יבולע לו. נרתע השד"ר ושב למקומו, כשפליאה ניכרת על פניו.

כעבור דקות אחדות התנער הרב, כי כך נהג, להתנמנם כמה רגעים ולשוב לתלמודו. החל להתפלפל עם רבי ישועה בסוגיא עמוקה בש"ס, הכבירו קושיות ותירוצים וראיות ופרכות.

החכמים שנכחו במקום, השתדלו לעקוב אחר שיחתם, ולבסוף איבדו את חוט הפלפל, עד שהשאירו את שני השחיינים לבדם, כשהם שטים בהנאה במצולות ים התלמוד ובעוז גליו.

גם השד"ר שהיה גאון וחכם, נלאה מהבנת הפלפל וחלשה דעתו. מרוב צערו שאינו מבין, קם ויצא אל החצר. שם קרא בהמת לבו:

"רבון העולמים! אנא פתח לי שערי חכמה, בינה ודעת כשני חכמים אלו, שאוכל להשתתף עמם בפלפולא דאורייתא, ואם לא, קח נא את נפשי, כי טוב מותי מחיי!"

כששקטה סערת רוחו, שב אל הבית. לפתע נשא אליו רבי יצחק חי את עיניו ואמר: "לא נכונה היתה תפלתך. הלא תדע כי היגיעה והעמל הם העיקר, וכפי שאמרו חכמינו "יגיעת ולא מצאת, אל תאמין" (מגילה ו' ע"א). אם תתייגע כמונו בתורה, יפתחו לפניך שערי בינה, ככתוב:

"כי-ה', יִפְתָּן חֻכָּמָה; מִפִּי, דַּעַת וְתִבְיוֹנָה." (משלי ב, ו')

השתומם השליח על רוח הקודש הגלויה, גחן וגרד מעט מהטיט הדבוק בסנדלי הרב וישקהו, ויתלהו על צווארו כקמץ! (פניני הפרשה)

לע"נ **ר' יצחק ב"ר נסים מזרחי ז"ל**
נלב"ע ב' טבת ה'תש"פ. ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ **ר' יצחק ב"ר נסים מזרחי ז"ל**
נלב"ע י"ח תשרי ה'תשס"ט. ת.נ.צ.ב.ה.